

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 102/11
Luksemburg, 4 października 2011 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-403/08 i C-429/08
Football Association Premier League i in. / QC Leisure i in.
Karen Murphy / Media Protection Services Ltd

System licencji na retransmisję spotkań piłkarskich, który przyznaje nadawcom wyłączność terytorialną w poszczególnych państwach członkowskich i który zakazuje telewizjom oglądania tych programów przy użyciu karty do dekodera w innych państwach członkowskich, jest sprzeczny z prawem Unii

Wyświetlanie w lokalu gastronomicznym programów przedstawiających spotkania piłkarskie zawierających objęte ochroną utwory wymaga zezwolenia autora tych utworów

Football Association Premier League („FAPL”) administruje Premier League – głównymi mistrzostwami zawodowej piłki nożnej w Anglii – i prowadzi sprzedaż praw do transmisji telewizyjnej spotkań tych mistrzostw. Udziela ona nadawcom w otwartym postępowaniu przetargowym wyłącznego prawa do transmisji na żywo meczów Premier League na bazie terytorialnej. Jako że baza terytorialna odpowiada zwykle jednemu państwu członkowskiemu, telewizjowie mogą oglądać jedynie mecze transmitowane przez nadawców mających siedzibę w państwie członkowskim, w którym zamieszkują.

W celu ochrony tej wyłączności terytorialnej i uniemożliwienia publiczności odbierania transmisji poza danym państwem członkowskim, każdy nadawca zobowiązuje się w umowie licencyjnej zawartej z FAPL do kodowania swego sygnału satelitarne go i transmitowania go w tak zakodowanej formie w drodze satelitarnej jedynie do abonentów na przydzielonym mu terytorium. W konsekwencji umowa licencyjna zabrania nadawcom dostarczania kart do dekodów osobom pragnącym oglądać ich programy poza państwem członkowskim, na które udzielono licencji.

Spory leżące u podstaw niniejszych spraw dotyczą prób obejścia tej wyłączności. W celu uzyskania dostępu do spotkań Premier League, niektóre lokale gastronomiczne zaczęły bowiem używać w Zjednoczonym Królestwie zagranicznych kart do dekodów dostarczonych przez greckiego nadawcę abonentom zamieszkującym w Grecji. Lokale te zakupują karty i dekodery u dystrybutora po cenach korzystniejszych niż ceny, jakich żąda Sky – podmiot praw do retransmisji w Zjednoczonym Królestwie.

Uznawszy, że tego rodzaju działania naruszają wyłączność praw do transmisji telewizyjnej oraz wartość tych praw, FAPL postanowiła położyć temu kres na drodze sądowej. Pierwsza sprawa (C-403/08) dotyczy powództwa cywilnego FAPL przeciwko lokalom gastronomicznym, które wyświetlały spotkania Premier League używając greckich kart do dekodów i przeciwko dostawcom takich kart do dekodów do lokali gastronomicznych. Źródło drugiej sprawy (C-429/08) stanowi postępowanie karne przeciwko Karen Murphy – właścicielce pubu, w którym przy użyciu greckiej karty do dekodera wyświetlane były mecze Premier League. W tych dwóch sprawach High Court (Zjednoczone Królestwo) skierował do Trybunału Sprawiedliwości wiele pytań prejudycjalnych dotyczących wykładni prawa Unii.

W wydanym w dniu dzisiejszym wyroku Trybunał stwierdził, że **ustawodawstwo krajowe, które zabrania przywozu, sprzedaży lub używania zagranicznych kart do dekodów jest sprzeczne ze swobodą świadczenia usług i nie może być uzasadnione** ani w świetle celu ochrony praw własności intelektualnej ani celem wspierania obecności publiczności na stadionach piłkarskich.

Co się tyczy możliwości uzasadnienia tego ograniczenia w świetle celu ochrony praw własności intelektualnej Trybunał zaznaczył, że FAPL nie wolno powoływać się na prawa autorskie do spotkań Premier League ponieważ spotkań sportowych nie można uważać za własną twórczość intelektualną autora i w konsekwencji za „utwory” w rozumieniu prawa autorskiego Unii.

Ponadto, nawet gdyby prawo krajowe przyznawało spotkaniom piłkarskim porównywalną ochronę – co zasadniczo byłoby zgodne z prawem Unii – zakaz używania zagranicznych kart do dekodowników wykraczałby poza to, co jest konieczne, aby zapewnić zainteresowanym podmiotom praw stosowne wynagrodzenie.

W tym względzie Trybunał zaznaczył po pierwsze, że w celu obliczenia takiego stosownego wynagrodzenia można uwzględniać faktycznych i potencjalnych odbiorców zarówno w państwie członkowskim emisji programu jak i w każdym innym państwie członkowskim, w którym odbierane są programy i że nie ma potrzeby ograniczania swobody przepływu usług w Unii. Po drugie, uiszczanie dodatkowych opłat przez kanały telewizyjne w celu zarezerwowania sobie bezwzględnej wyłączności terytorialnej wykracza poza to, co jest konieczne, aby zapewnić podmiotom stosowne wynagrodzenie, ponieważ taka praktyka może doprowadzić do sztucznych różnic cenowych pomiędzy krajowymi rynkami podzielonymi barierami. Tymczasem takie wprowadzenie barier i takie sztuczne różnice cenowe są nie do pogodzenia z zasadniczym celem traktatu, którym jest realizacja rynku wewnętrznego.

Z analogicznych względów **system licencji wyłącznych jest sprzeczny również z prawem konkurencji Unii, jeżeli umowy licencyjne zabraniają dostarczania zagranicznych kart do dekodowników telewizjom pragnącym oglądać programy poza państwem członkowskim, na które udzielono licencji.**

Prawo konkurencji Unii zasadniczo nie stoi oczywiście na przeszkodzie możliwości udzielenia przez podmiot prawa jednemu licencjodawcy wyłącznego prawa do przekazu satelitarnego objętego ochroną przedmiotu w danym okresie z jednego lub z wielu państw członkowskich emisji programu. Niemniej jednak umowy licencyjne nie mogą zabraniać nadawcom jakiegokolwiek transgranicznego świadczenia usług dotyczącego danych spotkań sportowych, ponieważ taka umowa pozwalałaby na przyznanie każdemu nadawcy bezwzględnej wyłączności terytorialnej na obszarze objętym jego licencją, eliminowałaby w ten sposób konkurencję pomiędzy różnymi nadawcami w dziedzinie rzeczonych usług i ustanawiałaby bariery na rynkach krajowych według granic państwowych.

Wreszcie, jeżeli chodzi o pytania dotyczące wykładni dyrektywy o prawie autorskim¹ Trybunał podkreślił przede wszystkim, iż jedynie otwierająca sekwencja wideo, hymn Premier League, wcześniej nagrane filmy pokazujące najbardziej znamienne momenty ostatnich spotkań Premier League oraz pewne grafiki mogą być uważane za „utwory” i są objęte ochroną prawa autorskiego. Natomiast same spotkania nie są utworami korzystającymi z takiej ochrony.

W związku z powyższym Trybunał orzekł, iż **transmitowanie w lokalu gastronomicznym programów zawierających objęte ochroną utwory takie jak otwierająca sekwencja wideo lub hymn Premier League stanowi „publiczne udostępnienie” w rozumieniu dyrektywy o prawie autorskim, na które konieczne jest zezwolenie autora utworów.** W sytuacji gdy bowiem lokal gastronomiczny transmituje te utwory obecnej na miejscu klienteli są one transmitowane dodatkowej publiczności, której autorzy nie brali pod uwagę przy udzielaniu zezwolenia na nadawanie ich utworów.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10)

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106